

Arcidiecéze pražská v roce 2004

Výběr z výroční zprávy 2004

ROK 2004

Milníky loňského roku

■ 10. ledna roku 2004 byl ve Vatikánu jmenován papežem Janem Pavlem II. nový apoštolský nuncius pro Českou republiku Mons. Diego Causero, titulární biskup v Gradu a dosavadní nuncius v Sýrii.

■ Dne 3. dubna 2004 se v Salesiánském středisku mládeže v Praze konala oslava XIX. Světového dne mládeže. Setkání nesoucí motto "Chceme vidět Krista" (Jan 12, 21) proběhlo za účasti pražského arcibiskupa Miloslava Vlk. Na programu se podíleli biskupové K. Herbst a J. Škarvada, generální vikář M. Slavík, P. MUDr. Remes a další.

■ Ve dnech 17.-18. dubna 2004 proběhlo ve všech českých a moravských diecích sčítání účastníků bohoslužeb s nedělní platností.

■ U příležitosti 660. výročí povýšení pražského biskupství na arcibiskupství se 24. dubna 2004 v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha konalo společné slavení eucharistie kněží, jáhnů a laiků, kterému předsedal kardinál Miloslav Vlk.

■ 8. května 2004 se Svatá Hora stala cílem více než 2000 poutníků, kteří se zúčastnili 3. arcidiecézní pouti za kněžská a řeholní povolání.

■ 11. září 2004 udělil kardinál Miloslav Vlk v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha kněžské svěcení Mikuláši Uličnému a jáhenské svěcení Petru Kováčovi a Kamilu Vrzalovi.

■ 28. září 2004 v 10 hodin slavnostní koncelebrovanou poutní bohoslužbou za předsednictví kardinála Miloslava Vlka vrcholila Národní svatováclavská pout' ve Staré Boleslavi.

■ Dne 15. října 2004 byla u příležitosti 26. výročí pontifikátu Jana Pavla II. celebrována slavnostní mše svatá, již se zúčastnil apoštolský nuncius Mons. Diego Causero.

■ Za účasti arcibiskupa Miloslava Vlka proběhla dne 21. listopadu 2004 v kostele Nejsvětějšího Salvátora v Praze slavnostní promulgace nově zřízené Římskokatolické akademické farnosti Praha, jejímž farářem se stal prof. Tomáš Halík. O týden později (28. 11.) proběhly tamtéž volby do pastorační rady studentské farnosti.

PASTORACE

Pastorace se neobejde bez práce ve farnostech

Pastorační činnost probíhala ve farnostech, řádových komunitách a specializovaných střediscích. Její hlavní náplní byla realizace čtyř základních úkolů dlouhodobého charakteru: uvádění věřících do modlitby, přibližování Písma a práce s ním, prohlubování kajícího a podpora sdílení společenství (v závislosti na místních podmínkách).

V rámci dlouhodobého programu „Obnova farnosti“ bylo zorganizováno několik setkání kněží působících v pražské arcidiecézi v oblasti pastorace a proběhlo školení ve farním plánování.

Velmi zásadně se na pastorační činnosti podílela jednotlivá diecézní centra.

Arcidiecézní centrum pro mládež (ADCM) funguje jako důležité pojítko mezi diecézním biskupem a mládeží. Prostřednictvím nejrůznějších aktivit se

snáží oslovovat mladé lidi a přibližovat jim život z víry. Z letošních aktivit jmenujme alespoň kurz s názvem „Škola partnerství“, jehož cílem je pomoci mladým lidem připravit se na manželství. ADCM dále pokračovalo ve dvouletém kurzu animátorů skupin mládeže, který byl zahájen v minulém roce a zaznamenal velký ohlas.

Centru pro rodinu se v minulém roce podařilo zajistit přípravu na manželství pro 200 lidí. Dále uspořádalo 10 setkání pro osamělé matky, 4 rekolekce pro manžele a po celý rok provozovalo poradenskou službu pro manžele v obtížných situacích.

Pastorační středisko pracovalo celoročně na mnoha rozmanitých projektech. Pro kněze z arcidiecéze připravovalo průběžně „Kněžské dny“ a dále pokračovalo v kurzech pro

pomocníky v pastoraci a školení služebníků eucharistie. Mimo to vytvářelo a zajišťovalo distribuci nástěnkových materiálů a studijních pomůcek určených pro kurzy, společenství a farnosti. V neposlední řadě pak nabízelo zájemcům konzultační a psychologické služby odborníků v oblasti víry. Velké proměny se dočkaly internetové stránky www.vira.cz a www.pastorace.cz, které byly v průběhu celého roku zdokonalovány, stejně jako internetová Linka důvěry.

Katechetické středisko se soustředilo především na poskytování konzultací katechetům, pro které také uspořádalo formační dny a rekolekce. Dále se věnovalo vytváření a distribuci bulletinu s názvem „Arcidiecézní informace katechetům“ a realizaci kurzu „Základy katolického náboženství“ určeného široké veřejnosti a organizovaného ve spolupráci s KTF UK. Velký ohlas vzbudila týmová soutěž „Naše farnost“.

Významná a koordinovaná činnost probíhala i mimo tuto specializovanou střediska. Nově zřízená farnost u Nejsv. Salvátora se starala o pastoraci vysokoškoláků, pastoraci vězňů pomáhali zajišťovat bohoslovci a na pastoraci v nemocnicích se společně podíleli dobrovolníci z řad laiků, kněží z farností a dva nemocniční kaplani.

Veškerá výše popsaná organizovaná pastorační činnost by však postrádala smysl nebýt soustavné práce ve farnostech, kterou zde vykonávají kněží, jáhnové a pastorační asistenti. Velkým dílem se však podílejí také sami věřící, kteří dobrovolně a trpělivě slouží svým bližním a rozvíjejí tak dary, kterých se jim od Boha dostalo.

ÚVODNÍ SLOVO

Být městem na hoře ležícím...

Výroční zpráva Arcibiskupství pražského hovoří o chodu instituce, kterou má arcibiskup k dispozici, aby řídil arcidiecézi. Musím však hned připomenout, že slovo arcidiecéze neoznačuje jen úřad a jeho nástroje, které se vám v této výroční zprávě představují, ale má i význam teritoriální. Zahrnuje všechny farnosti a vikariáty - struktury arcidiecéze, v nichž se pod vedením kněží, jáhnů, katechetů, pastoračních asistentů a mnoha dalších spolupracovníků odvíjí bohatý náboženský život.

Účelem této výroční zprávy však není podat úplný obraz celého náboženského života, ale jen jeho výše. I z tohoto neúplného obrazu je však patrné, že posláním církve je sloužit. Nejen hlásat evangelium kázáním, ale také na vlastním životě ukazovat jeho konkrétní naplňování. Neodmyslitelnou součástí činnosti církve je tak i její činnost charitativní, sociální, vzdělávací a další.

Vyslovuji proto naději, že tento výkaz přispěje k vytváření správného pohledu na církev, která v diecézi žije, a ukáže naši snahu, být „městem na hoře ležícím“ a domem ze skla.

kardinál Miloslav Vlk

FINANCE

Finance

Realizace plánovaných projektů v roce 2004 byla vzhledem ke klesajícím příjmům Arcibiskupství pražského velmi obtížná. Nejdůležitějším finančním zdrojem byl příspěvek státu. Druhý nejdůležitější zdroj financí představovaly výnosy z nájemného a v neposlední řadě pak dary fyzických a právnických osob, jejichž výše ovšem oproti minulému roku poklesla.

Po stránce výdajů vynaložilo Arcibiskupství pražské nejvíce peněz, dohromady 89,89% z dotací získaných od odboru církví Ministerstva kultury (MK ČR), na mzdy a s nimi spojené platby zdravotního a sociálního pojištění. Celkem platilo 338,52 duchovních a 52,88 administrativních pracovníků (vyjádřeno v průměrném přepočteném stavu). Ze zbylé části dotací byly financovány opravy převážně nemovitých kulturních památek ve farnostech. Další náklady se týkaly oprav, nákupů materiálů, energie a služeb. Ekonomicky nejvýznamnějším pastoračním projektem byla realizace Komunitního centra Matky Terezy na Jižním Městě v Praze.

CÍRKEVNÍ ŠKOLSTVÍ

Obracet se k nitru mladých lidí

Oblast školství vnímá Arcibiskupství pražské jako klíčovou. Snad všichni si uvědomujeme, jak důležitou roli mají ve společnosti výchova a vzdělání, a to od nejútlejšího věku. Odbor církevního školství napomáhá rozvoji církevních škol a poskytuje servisní a konzultační pomoc 27 právnickým subjektům a 31 církevním školám různého typu. Tuto skupinu školských zařízení tvoří: 9 církevních mateřských škol, 3 základní církevní školy, 1 speciální církevní škola pro děti s vadami řeči, 2 gymnázia, 5 středních odborných škol, 4 vyšší odborné školy, 5 domovů mládeže a internátů a 1 křesťanská pedagogicko-psychologická poradna. Tato zařízení

navštěvovalo ve školním roce 2004/2005 dohromady 3793 dětí, žáků a studentů. Služeb poskytovaných domovy mládeže využilo 218 dětí. Tato čísla ilustrují velký zájem veřejnosti o církevní školská zařízení, který ovšem nelze vzhledem k nedostačující kapacitě školních budov uspokojit.

Financování církevních škol v pražské arcidiecézi bylo částečně zajišťováno z výtežku Svatováclavské sbírky konané v září 2004. Mimo to poskytuje Arcibiskupství pražské příspěvky na rozvoj a vybavení, na základě projektů, které předkládají jednotlivé školy, například příspělo částkou 275 tisíc Kč na úpravy interiéru CMŠ Studánka.

STAVEBNÍ INVESTICE

Stavební investice

„Umělecké památky inspirované křesťanstvím propůjčují danému místu důstojnost a vytvářejí duchovní dědictví pro další generace. Tvoří důležitý prostředek prorůstání víry do našeho světa, neboť cesta krásy zpřístupňuje hluboké dimenze ducha a křesťanský inspirované umění je cestou poučení.“ (O nutnosti a potřebnosti inventarizace a katalogizace církevních kulturních statků)

I přes vzrůstající obtíže se zajišťováním finančních prostředků na opravy nemovitého a movitého majetku církve a nárůst požadavků na administrativní podklady nezbytných pro realizaci oprav a restauračních prací, bylo v roce 2004 provedeno 321 stavebních investic v celkovém objemu 114 milionů Kč. Z této částky bylo financováno 313 stavebních oprav nebo restauračních prací a 8 oprav kostelních varhan. Arcibiskupství

pražské přispělo na nákup materiálů, především střešních krytin, částkou 1,58 milionu Kč.

Důležitou roli sehrála při koordinaci stavebních akcí vzájemná solidarita farností, která umožnila financovat některé stavební úkony prostřednictvím Svěpomocného fondu Arcibiskupství pražského. Vřelé díky za výtečnou spolupráci patří farnostem, duchovním správcům církevních objektů a odborným duchovním asistentům - technickým administrátorům jednotlivých vikariátů.

Kromě výše zmíněných skutečných stavebních investic, pokračuje řada dlouhodobých stavebních akcí, započatých v minulých letech.

Profil Arcibiskupství: profesionální instituce

Arcibiskupství pražské je stabilní institucí, která pomáhá arcibiskupovi nést pastorační odpovědnost. Jeho úkolem je poskytovat podporu společenství místní církve, a to kompetentně, profesionálně a přátelsky.

Pražskou arcidiecézi tvoří 319 farností sdružených do 14 vikariátů. Kromě toho působí na jejím území dalších 10 duchovních správ, které jsou zřízeny u nefarních kostelů, například poutních nebo řeholních. Pouze ve 131 farnostech a 7 duchovních správách sídlí duchovní přímo, ostatní jsou spravovány excurrando, tedy duchovní tam dojíždějí.

Arcidiecéze, v níž slouží celkem 257 kněží, z toho 91 řeholních, 21 trvalých jáhnů a 45 pastoračních asistentů, sdružuje na 365 tisíc katolíků

a disponuje 860 sakrálními stavbami.

Na území pražské arcidiecéze sídlí dále biskupská konference, vedení 29 ženských a 20 mužských řeholních institutů a hlavní vojenský kaplan. Česká biskupská konference sdružuje všechny české a moravské biskupy a stará se zejména o koordinaci pastoračních aktivit na celém území České republiky. Hlavní vojenský kaplan, který je zodpovědný za duchovní péči uvnitř Armády České republiky, je rovněž společný pro celou zemi.

Statutární orgány

Biskupové

■ **Miloslav kardinál Vlk**

Arcibiskup pražský
Metropolita a primas český
Heslo: ABY VŠICHNI BYLI JEDNO
■ **Mons. ThDr. Jaroslav Škarvada**
Titulární biskup litomyšlský
Emeritní biskup
Heslo: UT OMNES UNUM SINT
(Aby všichni byli jedno)
■ **Mons. Václav Malý**
Titulární biskup marcelliánský
Pomocný biskup pražský
Heslo: POKORA A ÚCTA
■ **Mons. Karel Herbst**
Titulární biskup siccijský
Pomocný biskup pražský
Heslo: MILOSRDENSTVÍ CHCI

■ **Generální vikář pražské arcidiecéze**
Mons. ThDr. Michael Slavík

■ **Biskupský vikář**
Mons. Ing. Aleš Opatrný, Th.D.

Kontaktní údaje:
Arcibiskupství pražské
Hradčanské náměstí 16
119 02 Praha 1 - Hradčany
tel.: 220 392 111
e-mail: apha@apha.cz
<http://www.apha.cz>